

KRONIKA
KALISKIEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK
SOCIETAS SCIENTIARUM AC LITTERARUM CALISIENSIS

ROK 2016

8 stycznia – ukazała się książka z serii „Kaliszanie” autorstwa prof. Krzysztofa Walczaka pt. „Karol Wilhelm Hindemith (1810-1890) : drukarz i wydawca”. Przedstawia ona człowieka niemieckiego pochodzenia, który osiedlił się w Kaliszu i poprzez swoje życie, pracę i działalność uznawany był za jednego z wybitniejszych mieszkańców tego miasta. K.W. Hindemith związał się z środowiskiem XIX-wiecznego grodu nad Prosną współtworząc prasę kaliską i działając społecznie.

8 stycznia – w sali recepcyjnej kaliskiego ratusza na spotkaniu noworocznym, wśród samorządowców, parlamentarzystów, duchownych, przedsiębiorców, ludzi kultury i nauki, przedstawiciele służb mundurowych i organizacji społecznych znaleźli się też reprezentanci Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Wszystkim zebranim życzenia na rok 2016 złożył prezydent Grzegorz Sapiński wraz z przewodniczącym rady miejskiej Andrzejem Plichtą. Noworoczne życzenia składali również zaproszeni goście zapowiadani przez prowadzącego, wśród nich w imieniu prof. Krzysztofa Walczaka (prezesa KTPN) życzenia pomyślności w nowym roku mieszkańcom Kalisza przekazała pani prof. Ewa Andrysiak.

13 stycznia – w siedzibie KTPN miało miejsce otwarte spotkanie naukowe zorganizowane w ramach działalności Pracowni Historii Sztuki i Kultury Artystycznej. Wystąpiły na nim dr Joanna Bruś i mgr Anna Tabaka przedstawiając referat pt. „Modernizacja Kalisza. Teatr i tzw. Dom Kowalskiego”. Prelegentki, omówiły efekty swoich badań naukowych. Analiza architektury wskazanych budynków stała się pretekstem do szerszych rozważań na temat różnych form modernizacji Kalisza w okresie powojennej odbudowy. Zaprezentowany materiał dotyczący modernizmu w architekturze polskiej zostanie w przyszłości opublikowany.

16 stycznia - wyszły z druku pierwsze egzemplarze książki prof. Piotra Gołdyna pt. „Obrazki z dziejów oświaty w Wielkopolsce wschodniej. Zeszyt 2”. Publikacja ta opisuje wiele wydarzeń dotyczących życia szkół i innych placówek oświatowych, działających na terenach szeroko rozumianej wschodniej Wielkopolski w czasie dwudziestolecia międzywojennego i lat późniejszych, aż po III RP. W książce tej autor zamieścił w formie opowiadań ciekawe epizody historii oświaty, których pamięć zachowała się do dziś dzięki zapiskom w szkolnych archiwach i kronikach.

10 marca – odbyło się zebranie Zarządu Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, na którym omawiano sprawy dotyczące działalności stowarzyszenia oraz planowanego zgromadzenia sprawozdawczo-wyborczego. W szeregach członków KTPN przyjęto prof. dr hab. Bogumiłę Staniów z Uniwersytetu Wrocławskiego.

10 marca – na zebraniu Zarządu można było zapoznać się z nowo wydanymi *Zeszytami KTPN* nr 15, zatytułowanymi „Ziemianstwo kaliskie, wielkopolskie i polskie w XIX i XX wieku” pod red. dr. Jarosława Durki. Zaprezentowane w nich teksty dotyczyły różnych form działalności tej grupy społecznej od czasów zaborów po drugą wojnę światową. W zeszytach zamieszczone zostały także recenzje i omówienia, sprawozdania, wspomnienia o zmarłych członkach KTPN oraz wiadomości dotyczące działalności towarzystwa. Wśród autorów publikacji są członkowie KTPN: Ewa Andrysiak, Jarosław Durka, Piotr Gołdyn, Makary Górzynski, Henryka Karolewska, Marcin Mikołajczyk, Jadwiga Miluška-Stasiak i Ewa Obalą.

12 marca – w *Zimowych Tarasach* Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego odbyło się XXVIII Walne Zgromadzenie Sprawozdawczo-Wyborcze Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Po uroczystym powitaniu przez prezesa, prof. Krzysztofa Walczaka, obrady poprowadził Kazimierz Wojciechowski. W kolejnym punkcie spotkania prezes KTPN zdał sprawozdanie z działalności stowarzyszenia, po nim złożono raport Komisji Rewizyjnej, Sądu Koleżeńskiego oraz omówiono budżet i plan pracy na rok 2016. Podczas posiedzenia dokonano wyboru władz towarzystwa na następną kadencję. W wyniku głosowania prezesem KTPN został wybrany jednogłośnie prof. Krzysztof Walczak, natomiast w skład Zarządu weszli: prof. Ewa Andrysiak, dr Iwona Barańska, dr Bogumiła Celer, doc. dr Jan Frąszczak, mgr inż. Jerzy Gnerowicz, prof. Piotr Gołdyn, mgr Małgorzata Kołodziej, prof. Piotr Łuszczkiewicz, mgr Kazimierz Matusiak, mgr Jadwiga Miluška-Stasiak, mgr Edward Pudełko, dr Elżbieta Steczek-Czerniawska, dr Anna Szurczak i mgr Kazimierz Wojciechowski. Do Komisji Rewizyjnej wybrano mgr. Sławomira Przygodzkiego, prof. Andrzeja Młodaka i mgr. Janusza Janczewskiego, a do Sądu Koleżeńskiego dr Marię Kaczmarską, mgr Annę Tabakę i mgr Ewę Obalę. Podczas Walnego Zgromadzenia uchwalono także zmiany w statucie KTPN i obdarzono godnością honorowego członka towarzystwa dr. inż. Mieczysława Arkadiusza Woźniaka.

12 marca – zmarł Olech Podlewski, zasłużony dla środowiska kultury miasta Kalisza i regionu, członek założyciel Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Urodził się w 1933 r. w Koźminie Wielkopolskim, był m.in. kierownikiem Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kaliszu, Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej, Kaliskiego Domu Kultury oraz Wydziału Kultury Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu. Ostatnie lata zawodowe poświęcił pracy w Państwowym Pomaturalnym Studium Kształcenia Animatorów Kultury w Kaliszu. Pochowany został na Cmentarzu Komunalnym.

15 marca – w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. A. Asnyka w Kaliszu miała miejsce promocja książki pt. „Karol Wilhelm Hindemith (1810-1890). Drukarz i wydawca” autorstwa prof. Krzysztofa Walczaka. Tomik ten to jedenasta część serii „Kaliszanie”, której inicjatorem i redaktorem jest także twórca promowanej publikacji. Na spotkaniu prof. Krzysztof Walczak opowiadał o losach powstawania książki oraz o bohaterze tomiku, który choć

był niemieckiego pochodzenia zasłużył sobie na miano kaliszana. Przedstawiana postać to znany drukarz, wydawca czasopisma „Kaliszanin”, a także społecznik działający w czasach zaborów. Pozostawił po sobie cenny dorobek wydawniczy, z którego do dziś można czerpać informacje dotyczące dawnego Kalisza. W spotkaniu wzięli m.in. udział potomkowie K. W. Hindemitha, mieszkający dziś w Warszawie.

17-18 marca – w Saint John’s College w ramach University of Oxford odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Architecture and Experience in the Nineteenth Century”. Doktorant Makary Górczyński (członek KTPN) reprezentujący Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego, Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk oraz Collegium Invisible wygłosił na niej referat pt. „Architecture of Urban Success: Experiencing Public Elite and Middle Class Spaces of Kalisz at the turn of the 20th century” wraz z pokazem multimedialnym prezentującym dawny Kalisz.

2 kwietnia – w auli Liceum Ogólnokształcącego im. A. Asnyka podczas Walnego Zebrania Sprawozdawczego Stowarzyszenia Wychowanków Gimnazjum i Liceum im. Adama Asnyka w Kaliszu, swoją ofertę wydawniczą, już tradycyjnie, jak co roku, przedstawiło Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.

6 kwietnia – w siedzibie KTPN odbyło się posiedzenie naukowe zorganizowane przez Pracownię Historii Sztuki i Kultury Artystycznej z przewodniczącą dr Iwoną Barańską. Z referatem wstąpił mgr Maciej Błachowicz, przedstawiając temat „Problematyka ochrony zabytkowych cmentarzy przy Rogatce w Kaliszu”. Prelegent zapoznał słuchaczy z obecnym stanem zachowania cmentarza ewangelickiego, katolickiego i prawosławnego, ilustrując swoją wypowiedź pokazem multimedialnym. Wymienił także przyczyny fatalnej kondycji omawianych nekropolii (kłopoty finansowe, znikające zabytkowe grobowce, problemy konserwatorskie) oraz katastrofalne skutki, jakie pojawiają się przy stawianiu nowych nagrobków, gdy np. poprzez usunięcie zabytkowych tablic powstają nieodwracalne szkody, a cmentarz traci historyczny charakter.

Temat wzbudził ożywioną dyskusję wśród słuchaczy, zwracano uwagę, że niemożliwe jest wyegzekwowanie ochrony konserwatorskiej na tym terenie z powodu istniejących przepisów prawa. Wspomniano również o możliwościach uzyskania dofinansowania konserwacji zabytkowych poszczególnych zgłoszonych do urzędu nagrobków. Problem jest niecierpiący zwłoki, bo wkrótce może się okazać, że zabytkowe cmentarze przestaną istnieć.

13 kwietnia – w lokalu Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk odbyło się posiedzenie nowo wybranych na Walnym Zgromadzeniu Sprawozdawczo-Wyborczym władz stowarzyszenia. Podczas obrad dokonano ukonstytuowania nowych władz, które przez cztery lata będą pracować w składzie: prezes - prof. Krzysztof Walczak, wiceprezesi - prof. Ewa Andrysiak, dr Elżbieta Steczek-Czerniawska, doc. dr Jan Frąszczak, sekretarz generalny - dr Iwona Barańska, skarbnik - mgr Jadwiga Miluńska-Stasiak, członkowie zarządu: dr Bogumiła Celer, mgr inż. Jerzy Gnerowicz, prof. nadzw. dr hab. Piotr Gołdyn, mgr Małgorzata Kołodziej, prof. nadzw. dr hab. Piotr Łuszczkiewicz, mgr Kazimierz Matusiak, mgr Edward Pudelko, dr Anna Szurczak, mgr Kazimierz Wojciechowski, a także Komisja Rewizyjna: przewodniczący - mgr Sławomir Przygodzki, członkowie - prof. Andrzej Młodak i mgr Janusz Jan-

czewski oraz Sąd Koleżeński: przewodnicząca - dr Maria Kaczmarkiewicz, członkowie mgr Anna Tabaka i mgr Ewa Obala

15 kwietnia – Kolegium Elektorów Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM w Kaliszu zdecydowało, że prof. Piotr Łuszczkiewicz (członek Zarządu Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk) został wybrany dziekanem tegoż Uniwersytetu.

15-17 kwietnia – w Kaliszu przebywali studenci historii sztuki ze Studenckiego Koła Naukowego Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego. Wizyta ta zorganizowana została przez Pracownię Historii Sztuki i Kultury Artystycznej Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, a kierował nią Makary Górzyński (KTPN i IHS-UW), przy współpracy dr Ewy Andrzejewskiej (Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej), Anny Tabaki (KTPN) i dr. Michała Wardzyńskiego (IHS-UW), jak również kaliskiego oddziału PTTK. Grupa przybyłej młodzieży liczyła ponad dwadzieścia osób i w ramach wyjazdu naukowego poznawała historię, architekturę, urbanistykę i kulturę artystyczną Kalisza począwszy od średniowiecza po współczesność. Pobyt ich był okazją do zwrócenia uwagi na naukową działalność regionalną i stanowił zachętę do rozwinięcia badań historyczno-artystycznych.

18-19 kwietnia – w kaliskim Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu miała miejsce I Ogólnopolska Konferencja Naukowa pod hasłem „Życie codzienne nauczycieli w XIX i XX wieku – związki i organizacje nauczycielskie”. Organizatorami jej byli: Zakład Pedagogiki WPA UAM w Kaliszu, Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk i Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu, a patronatem honorowym objęło ją Towarzystwo Historii Edukacji. Pieczy nad całością podjął się prof. Piotr Gołdyn, który otworzył obrady wraz z prof. Moniką Kostrzewą (UAM) i prof. Krzysztofem Walczakiem (KTPN). Problematykę konferencji stanowiły różnorodne aspekty zawodu nauczyciela, w szczególności związane z działalnością organizacji nauczycielskich. Uczestnicy obrad wysoko ocenili przebieg tego naukowego spotkania.

22 kwietnia – w Poznaniu w Auli Nowej Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego, Marszałek Województwa Wielkopolskiego Marek Woźniak wręczył nagrody i stypendia w dziedzinie kultury. Jest to wsparcie w formie materialnej, które ułatwia młodym zdolnym ludziom realizować swoje plany w postaci projektu w dziedzinie artystycznej oraz propagowanie kultury i opieki nad zabytkami województwa wielkopolskiego. Wśród nagrodzonych znalazła się mgr Anna Tabaka (członek Sądu Koleżeńskiego Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk).

Pani Ania napisała list otwarty do KTPN: *Dziękuję członkom KTPN za rozmowy i współpracę - wszystko, cokolwiek robimy razem, uczy i rozwija. W szczególności dziękuję panu profesorowi Krzysztofowi Walczakowi i pani doktor Iwonie Barańskiej, prowadzącej Pracownię Historii Sztuki KTPN, naszym przewodnikom na drodze mądrości, życzliwości i wyrozumiałości za udzielone mi rekomendacje. Z pewnością pomogły w otwarciu drzwi. Mój projekt nazywa się „Wszystko dla pań” i ma być alternatywną formą przewodnika po Kaliszu z kobietami w roli głównej. Nad ilustracjami równoległe ze mną pracuje Przemek Dunaj. Pod koniec roku (listopad/grudzień) odbędzie się finał projektu. Już dzisiaj serdecznie zapraszam.*

27 kwietnia – podczas uroczystego otwarcia wystawy w Książnicy Pedagogicznej im. A. Parczewskiego w Kaliszu zorganizowanej, by uczcić 500-lecie polskiego ekslibrisu, a także 1050. rocznicę Chrztu Polski przypadające w 2016 roku, można było obejrzeć ekslibrisy wykonane przez 57 grafików polskich i zagranicznych. W trakcie wernisażu odbyła się również promocja książki pt. „Motyw sakralny w ekslibrisie. Katalog wystawy”, wydanej przez Książnicę Pedagogiczną w Kaliszu oraz Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Jest to sto siedemdziesiąte wydawnictwo KTPN, opracowane przez Bogumiłę Celer i Henrykę Karolewską. Zawiera ono wybrane wizerunki kilkudziesięciu spośród blisko 500 ekslibrisów sakralnych pochodzących z kolekcji Książnicy, spis całego bibliotecznego zbioru znaków własnościowych książek oraz informacje na temat motywów sakralnych i grafik.

7 maja – Wydziałowa Komisja Wyborcza Wydziału Zarządzania powołana w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego dokonała wyboru na stanowisko dziekana Wydziału Zarządzania, które otrzymał doc dr Jan Frąszczak (wiceprezes Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk).

12 maja – w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, Uczelniana Komisja Wyborcza PWSZ w Kaliszu wybrała prof. Krzysztofa Walczaka na stanowisko prorektora tejże Uczelni. Wśród składających gratulacje znaleźli się m.in. członkowie KTPN, życząc swojemu prezesowi pomyślnej pracy i realizacji planów dla dobra uczelni, jak i innych jednostek, na rzecz których profesor pracuje. W odpowiedzi można było przeczytać: *Szanowni i Drodzy Państwo, dziękuję za wszystkie słowa życzliwości i otuchy. Mam głęboką nadzieję na dalszy rozwój akademickiego Kalisza, warto zatem znów wesprzeć swoją pracą tę szansę naszego miasta.*

15 maja – mgr Monika Andrzejczak, członek Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk i pracownik naukowo-dydaktyczny Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, uzyskała stopień naukowy doktora. To kolejny sukces, który cieszy KTPN, gdy młodzi ludzie - członkowie tejże organizacji rozwijają się i zdobywają kolejne szczeble awansu naukowego.

22 czerwca - ukazał się trzeci tom czasopisma „Polonia Maior Orientalis. Studia z dziejów Wielkopolski Wschodniej” pod red. Piotra Gołdyna, wydawnictwa sygnowanego przez Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Przedstawia ono artykuły dotyczące historii Kalisza i regionu, obejmując tereny dawnego województwa kaliskiego i guberni kaliskiej. W omawianym tomie można przeczytać m.in.: o kaliskich Grekach na łamach XIX i XX-wiecznej prasy (autorstwa Marcina Mikołajczyka), dziejach rodziny Rybników (Mariusza Kaszyńskiego), o czasopiśmie „Liskowianin” wydawanym w latach 1924-1939 (Moniki Sobczak-Waliś), dziejach szkoły w Wiesiołowie działającej w latach 1918-1938 (Piotra Gołdyna) oraz o Kaliskim Archiwum i Muzeum Księży – byłych więźniów obozów koncentracyjnych (ks. Sławomira Kęszki). Ponadto w publikacji tej zamieszczone są także biografie, recenzje i omówienia.

28 czerwca – w siedzibie KTPN przy ul. Bankowej 9, odbyło się spotkanie Pracowni Historii Sztuki i Kultury Artystycznej KTPN pod przewodnictwem dr Iwony Barańskiej, a po

nim spotkanie naukowe z Makarym Górzyńskim zatytułowane „Papierowy trzystutysięcznik: plan urbanistyczny wielkiego Kalisza 1906 roku, studium rekonstrukcji”. Prelegent, odnajdujący coraz to nowe materiały dotyczące dawnego Kalisza, podjął tym razem próbę rekonstrukcji procesu projektowania tego miasta, przybliżając projekty urbanistyczne, wśród których najważniejszym był „plan Bukowińskiego” z lat 1906-1908. Makary Górzyński w swym wystąpieniu dostarczył słuchaczom wielu nieznanych dotąd informacji dotyczących planów rozwoju miasta w powiązaniu z polityką, wydarzeniami historycznymi, gospodarką itp. Temat ten wzbudził wiele emocji i doprowadził do interesującej dyskusji. Spotkanie można uznać za bardzo udane i pouczające.

29 czerwca – miało miejsce zebranie Zarządu, na którym mówiono m.in.: o nowej zaplanowanej międzynarodowej konferencji (sprawozdanie dr I. Barańskiej), o wydawnictwach jakie są w trakcie prac, o działalności poszczególnych Komisji KTPN (Komisja Naukowa, Komisja Biblioteczo-Wystawowa, Komisja Zagraniczna, Komisja Wydawnicza) i Pracowni (Pracownia Wydawnicza – przewodniczący prof. Krzysztof Walczak, Pracownia Bibliografii Kalisza – przew. prof. Ewa Andrysiak, Pracownia Mniejszości Narodowych – przew. Sławomir Przygodzki, Pracownia Historii Oświaty – przew. dr Elżbieta Steczek-Czerniawska, Pracownia Historii Sztuki i Kultury Artystycznej – przew. dr Iwona Barańska). Powołano też nową - Pracownię Badań Społecznych pod przewodnictwem doc. dr. Jana Frąszczaka, której sekretarzem naukowym będzie dr Monika Andrzejczak.

29 czerwca – wyszła z druku nowa książka zatytułowana „Wczasy kaliskie 1911-1913. Obrazy z czasów transformacji”, opracowana i opatrzona wstępem przez Makarego Górzyńskiego. Publikacja ta, oparta na materiałach źródłowych, składa się z cyklu blisko 20 felietonów, które były publikowane w „Gazecie Kaliskiej”. Artykuły te mówią o dynamicznych przemianach w dziedzinie przebudowy, modernizacji i rozwoju ówczesnego miasta, a także odnoszą się do zagadnień kulturalnych i społecznych, charakterystycznych dla dawnego Kalisza. Autor książki wyodrębnił w niej siedem tematów, by dokonać syntezy i doszukać się podłoża politycznego oraz kulturowego grodu nad Prosną początków XX wieku.

5 lipca – w Książnicy Pedagogicznej im. Alfonsa Parczewskiego dokonano uroczystego otwarcia wystawy pt. „Władysław Kościelniak ; artysta i regionalista”, które odbyło pod patronatem Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Znalazło się na niej około 100 prac, takich jak rysunki, malarstwo, grafika, jak również pamiątki w postaci dokumentów, dyplomów, zdjęć, narzędzi pracy, linorytów, książek itp. Wystawione eksponaty to część spuścizny znanego kaliskiego mistrza pędzla i pióra, które są w posiadaniu biblioteki oraz wypożyczone zostały od osób prywatnych.

Organizatorkami wernisażu były: Monika Antczak, Katarzyna Kubiak, Aldona Zimna oraz zespół pomagających im pracowników książnicy. Na otwarcie przybyło wielu gości, a wśród nich znaleźli się m.in.: syn bohatera wystawy Cyprian Kościelniak, Naczelnik Wydziału Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki Marzena Pastuszak, Naczelnik Wydziału Edukacji UM Mariusz Witczak, wicedyrektor ODN w Kaliszu Aneta Wasilewska oraz znajomi i przyjaciele zmarłego artysty, osoby zainteresowane regionalną historią i sztuką, czytelnicy, dziennikarze. Po części oficjalnej zaproszono wszystkich zebranych do obejrzenia wybranego dorobku kaliskiego nestora kultury i sztuki oraz można było zaopatrzyć się w „Katalog wystawy”.

1 września – w wyremontowanym pałacu Kreutzów w Kościelcu Kolskim otwarto rok szkolny w Zespole Szkół Plastycznych w Kole. Makary Górzyński i Anna Tabaka wzięły udział w uroczystości reprezentując Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk i dzieląc się swoją wiedzą ze słuchaczami na temat kaliskiego środowiska artystycznego z XIX wieku.

Pałac w Kościelcu Kolskim został zaprojektowany przez Józefa Chrzanowskiego i Eugeniusza Oraczewskiego, a jego budowę szacować można na lata 1887-1891. Wyposażony w znakomitą sztukaterię, metaloplastykę i rzeźby, do których powstania przyczynili się kaliscy artyści z firmy Floriana Harnysza i zakładów Rotha, posiada także freski autorstwa innego kalizanina – Augusta Bertelmana. Rosyjska arystokratyczna rodzina Kreutzów (o łużycko-polskich korzeniach), patronowała w Kole różnym inwestycjom (szkole i teatrowi), utrzymywała też dość bliskie kontakty z gubernatorem Daraganem, który prawdopodobnie polecał im kaliskich specjalistów do projektu budowy pałacu i aranżacji ogromnego parku.

10 września – w czasie kaliskiego „Święta Ulicy Niecałej”, gdzie tematem przewodnim były dawne kaliskie zdjęcia i portrety, można było obejrzeć lub nabyć wydawnictwa pokazujące Kalisz oraz jego znaczące i barwne postacie. Na „Kiermaszu Książki Kaliskiej” prezentowanym przez Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk i obsługiwanym przez Ewę Obalę przewijało się wiele atrakcyjnych tytułów książek. Wydawnictwa sygnowane przez KTPN gwarantują dobrą jakość, a na kiermaszu zainteresowały dużą ilość uczestników tej imprezy.

19 września – wyszła z druku książka pt. „Ojciec Grzegorz Mendel pszczelarz nieznanym”, autorstwa Jerzego Gnerowicza. Przedstawia ona postać ojca genetyki o wszechstronnych zainteresowaniach, w tym również z zakresu biologii, hodowli i botaniki pszczelarskiej. Autor publikacji, miłośnik pszczół i pasjonat w tej dziedzinie, już w młodości zainteresował się sławnym zakonikiem, by po latach przybliżyć czytelnikom jego dokonania, zwłaszcza w zakresie pszczelarstwa. Książka ta może przede wszystkim zainteresować ludzi zajmujących się hodowlą tych pożytecznych owadów, a także nauczycieli biologii i nauk przyrodniczych.

16-17 września – w siedzibie Towarzystwa Naukowego Płockiego odbyła się konferencja naukowa pt. „Czasopisma towarzystw naukowych”. Inspiracją tego przedsięwzięcia była przypadająca w 2016 roku 60. rocznica powstania „Notatek Płockich” - kwartalnika wydawanego przez TNP. Wśród zaproszonych członków towarzystw naukowych, prelegentów oraz gości znalazła się przybyła na to spotkanie naukowe delegacja Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Drugiej części sesji plenarnej przewodniczył zaproszony przez TNP do składu komitetu honorowego konferencji prof. Krzysztof Walczak (prezes KTPN), który także wystąpił z referatem pt. „Czasopisma Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk jako narzędzie formowania środowiska naukowego”. Jako druga wykład wygłosiła prof. Ewa Andrysiak (wiceprezes KTPN) omawiając Kaliskie Towarzystwo Lekarskie jako wydawcę czasopism naukowych. Na koniec owocnych obrad podsumowania dokonał kaliski prezes charakteryzując wielki potencjał czasopiśmienniczy, jaki posiadają towarzystwa naukowe.

Ewa Obala